

การร่างหนังสือ

1 การร่างหนังสือ เป็นการเขียนเรียบเรียงข้อความเรื่องราว เพื่อแจ้งความประสงค์ไปยังผู้รับหนังสือ โดยเสนอให้มีการตรวจแก้ไขให้เหมาะสมตามระเบียบแบบแผนเสียก่อน เว้นแต่เป็นงานประจำที่ดำเนินการตามปกติอยู่แล้ว อาจไม่ต้องเสนอร่างให้ตรวจแก้ไขก่อนก็ได้

2 การร่างหนังสือ มี 4 ลักษณะ คือ

2.1 เรื่องที่ยกขึ้นมาเพื่อนำเสนอให้มีการพิจารณา

- ผู้ร่างต้องศึกษา และ มีความรู้และเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งของเรื่องที่จะร่าง

- แยกประเด็นที่เป็นเหตุการณ์อ้างอิงที่มาและความมุ่งหมาย โดยตั้งเป็นคำถามไว้ว่าอะไร เมื่อไร ใคร ที่ไหน ทำไม อย่างไร

- ลำดับความเรื่องที่เป็นเหตุ
- ระบุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ
- ให้ความเห็นและข้อที่จะเสนอให้พิจารณาสั่งการ

2.2 เรื่องโต้ตอบ ลำดับเรื่อง ดังนี้

- อ้างเรื่องเดิมโดยย่อ
- ระบุข้อเท็จจริง (หากมีระเบียบกฎหมายก็ระบุ)
- ให้ข้อคิดเห็น
- ประเด็นที่เสนอให้พิจารณา
- ข้อเสนอที่จะให้สั่งการ (สั่งการว่าอย่างไร จะให้ใครปฏิบัติในเรื่องใดบ้าง

ภายในกำหนดเวลาเมื่อใด)

2.3 เรื่องที่เป็นลักษณะสั่งการ ลำดับเรื่อง ดังนี้

- อ้างอิงความเป็นมาที่เกิดขึ้น
- ระบุเจตนาหมาย หรือเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องสั่งการ
- ข้อสั่งการที่ให้ปฏิบัติ
- แจ้งกำหนดการเพื่อให้มีผลในทางปฏิบัติและการสิ้นสุด

2.4 เรื่องที่ซับซ้อนและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ลำดับเรื่อง ดังนี้

- ลำดับความเป็นมาของเรื่องเดิม
- ระบุข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน
- แจ้งผลการดำเนินงานตามลำดับ
- สรุปความเห็นและข้อเสนอให้พิจารณา
- ระบุข้อให้สั่งการ หน่วยงานที่ปฏิบัติ และกำหนดเวลาที่ให้ปฏิบัติ

การพิมพ์

- 1 ถ้าเป็นแบบหนังสือและมีข้อความเกินหนึ่งหน้า หน้าที่ 2 และหน้าต่อไปไม่ต้องใช้กระดาษตรา อ.อ.ป. แต่กระดาษให้มีคุณภาพเหมือนกับหน้าแรก
- 2 ถ้าเป็นแบบบันทึก และมีข้อความเกินหนึ่งหน้า หน้าที่ 2 ให้ใช้แบบบันทึกเช่นเดียวกัน โดยระบุชื่อเรื่องและเลขที่ , ลงวันที่เช่นเดียวกับหน้าแรก
- 3 ใช้กระดาษ เอ 4 ให้มี 25 บรรทัดโดยบรรทัดแรกควรอยู่ห่างขอบกระดาษด้านบน 5 ซม.
- 4 การกั้นระยะ
 - แต่ละบรรทัดใช้ประมาณ 70 จังหวะเคาะ
 - กั้นระยะหน้าซ้ายมือห่างจากขอบกระดาษ 3 ซม.
 - กั้นระยะหน้าขวามือห่างจากขอบกระดาษ 2 ซม. โดยประมาณตามความเหมาะสมของการสิ้นสุดคำ
 - ในบรรทัดเดียวกัน ควรให้อับคำ ถ้าเป็นคำที่มีหลายพยางค์ และไม่อาจจบคำในบรรทัดเดียวกันให้ใช้ยัติภังค์ (-) ระหว่างพยางค์
- 5 ระยะย่อหน้า ห่างจากระยะกั้นหน้า 10 จังหวะเคาะ
- 6 เว้นวรรคหัวข้อเรื่องกับเนื้อเรื่องใช้ 2 จังหวะเคาะ
- 7 การเว้นวรรคระหว่างประโยคที่มีเนื้อหาต่อเนื่องกัน เว้น 1 จังหวะเคาะ ถ้ามีเนื้อหาต่างกันเว้น 2 จังหวะเคาะ
- 8 เรื่องที่มีหลายหน้า พิมพ์ลำดับเลขที่หน้าระหว่างเครื่องหมายยัติภังค์ (-) ที่กึ่งกลางด้านบนกระดาษห่างจากขอบบน 3 ซม. ด้านล่างของกระดาษให้พิมพ์คำต่อเนื่องของข้อความสุดท้าย ที่จะยกไปพิมพ์หน้าใหม่ด้านล่างขวาของมุมกระดาษตามด้วย "..." (จุด 3 จุด) โดยให้ห่างจากบรรทัดสุดท้าย 3 ระยะบรรทัด
- 9 ในหน้าสุดท้ายควรมีข้อความอย่างน้อย 2 บรรทัดก่อนคำลงท้าย
- 10 การพิมพ์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ขนาดแบบอักษรปกติใช้ 16 ระยะห่าง (1 1/2 เท่าของเครื่องพิมพ์ดีด) ใช้ขนาดแบบอักษร 12

เบ็ดเตล็ด

1 ชั้นความเร็ว มี 3 ประเภท คือ

- 1.1 ด่วนที่สุด ให้ปฏิบัติทันทีที่ได้รับหนังสือ
- 1.2 ด่วนมาก ให้ปฏิบัติโดยเร็ว
- 1.3 ด่วน ให้ปฏิบัติเร็วกว่าปกติเท่าที่จะทำได้

2 ชั้นความลับ มี 3 ประเภท คือ

2.1 ลับมาก จะต้องปิด หรือเปิดผนึกของตัวตนเองของผู้มีอำนาจ เช่น การกำหนดราคาขั้นต่ำ หรือเป็นเรื่องใดๆ ที่หากเป็นที่รู้กันอย่างเปิดเผยแล้วอาจเกิดผลต่อการดำเนินคดี หรือความเสียหายต่อหน่วยงานของรัฐหรือของประเทศ

2.2 ลับ จะต้องปิดผนึกจากผู้มีอำนาจลงนาม และเปิดผนึกจากหน่วยงานสนับสนุนที่มีหน้าที่เฉพาะ เช่น การขออนุมัติเปลี่ยนแปลงราคาจำหน่ายสินค้า (ฝ.กต.) การโยกย้ายแต่งตั้ง และการลงโทษผู้ปฏิบัติงาน (ฝ.บค.)

2.3 ปกปิด เป็นเรื่องที่เป็นที่ให้ทราบเฉพาะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายใน อ.อ.ป.และไม่สมควรเปิดเผยสู่หน่วยงาน หรือบุคคลภายนอก มิฉะนั้นอาจเกิดความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง

3 สำเนาเอกสาร

3.1 การจัดทำ มี 4 วิธี ดังนี้

- 3.1.1 คัดลอก (โดยการเขียนหรือพิมพ์ ลงนาม ผู้เขียนพิมพ์และผู้รับรองสำเนา)
- 3.1.2 ก๊อปปี้พร้อมต้นฉบับ (ใส่คาร์บอน)
- 3.1.3 ถ่ายสำเนา
- 3.1.4 อัดสำเนา (ใช้กระดาษไข)

3.2 สำเนา ประกอบด้วย

3.2.1 ต้นฉบับ

3.2.2 ฉบับ หรือ คู่เซ็น ซึ่งผู้มีอำนาจลงนามจะต้องลงนามเช่นเดียวกับต้นฉบับ และมีเอกสารประกอบเช่นเดียวกับต้นฉบับ พร้อมลงลายมือชื่อ ผู้ร่าง ผู้พิมพ์ และผู้ตรวจ เก็บรักษาไว้ที่หน่วยงานเจ้าของเรื่อง

3.2.3 สำเนา จำนวน 1 ฉบับ มีลายมือชื่อผู้รับรองสำเนา โดยไม่จำเป็นต้องมีเอกสารประกอบ เพื่อเก็บรักษาเรียงลำดับเลขที่ออกของหน่วยงานที่ออกหนังสือ

3.3 การรับรองสำเนา จะต้องเป็นพนักงานระดับ 2 ขึ้นไปเป็นผู้ลงนามรับรอง พร้อมทั้งจะต้องลงชื่อตัวบรรจงและตำแหน่ง (หรือประทับตราลาย)

4 หนังสือเวียน มี 2 ลักษณะ คือ

4.1 เวียนโดยให้ผู้ปฏิบัติงานในสังกัดทราบ และเซ็นทราบในเรื่องเป็นหลักฐาน โดยไม่ต้องสำเนาแจก

4.2 เวียนโดยสำเนาพร้อมบันทึกนำส่ง ลง พญฺษณะ "ว" หน้าเลขที่ออกตามลำดับตั้งแต่ 1 จนถึงสิ้นปีปฏิทิน

5 การลงชื่อและตำแหน่งแทน

การมอบหมายหรือการมอบอำนาจให้ลงนามแทน อ.อ.ป. กำหนดไว้ 3 ประการ คือ

5.1 รักษาการในตำแหน่ง ใช้ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งและได้รับการแต่งตั้งให้รักษาการในตำแหน่งนั้น

5.2 รักษาการแทน ใช้ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่ง หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง ไม่อยู่ปฏิบัติงานโดยได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจากผู้มีอำนาจให้รักษาการแทน

5.3 ปฏิบัติการแทน ใช้ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่ง หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง ได้มอบหมายให้ลงนามแทนตนในเรื่องต่าง ๆ เป็นหนังสือ โดยปกติเรื่อง que มอบหมายให้ปฏิบัติการแทนจะเป็นกิจการที่เป็นงานประจำ และมีใช้เป็นเรื่องที่เป็นนโยบาย หรือเป็นเรื่องที่ต้องใช้ดุลพินิจในการวินิจฉัย ตัวอย่างเช่น การอนุญาตให้ลาหยุดงานของผู้ได้สังกัด การอนุมัติจ่ายเงินค่าเบี่ยงเลี้ยง ที่พัก ยานพาหนะ ฯลฯ ซึ่งมีระเบียบควบคุมและรองรับให้ปฏิบัติอยู่แล้ว

6 การลงชื่อเสนอเรื่องราวหรือลงชื่อรับเรื่อง

เพื่อให้สามารถติดตามผู้รับผิดชอบในการเสนอเรื่องราว หรือรับเรื่องราวได้ว่าเป็นผู้ใด จึงให้มีการเขียนชื่อตัวบรรจงกำกับลายมือชื่อไว้ด้วยทุกครั้ง